

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2024-08-19

§ 99

Diarienummer: KS/2023:220

Ett tillgängligt Mjölby - ny funktionshinderpolitisk plan 2024 - 2030**Bakgrund**

Ett tillgängligt Mjölby – Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030 sammanfattar den inriktning som Mjölby kommun ska arbeta efter för att bli ett tillgängligt samhälle för alla och främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och att erbjuda personer med funktionsnedsättning stöd och service av god kvalitet som bygger på delaktighet, inflytande och respekt. Målsättningen är att funktionsrättsfrågan ska implementeras som en självklar del i alla verksamheter.

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete prioriteras inom åtta områden som har en förankring i lokala styrdokument, värdegrund och Vision 2045.

Sammanfattning

Mjölby kommuns funktionshinderpolitik baseras på internationella, nationella och lokala styrdokument.

Omsorgs- och socialnämnden är dokument- och uppföljningsansvariga för den funktionshinderpolitiska planen och ansvarar för eventuell revidering innan giltighetstiden har gått ut. Planen har utarbetats i samråd med kommunstyrelsens förvaltning, övriga förvaltningar samt med rådet för delaktighet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-08-08

Omsorgs- och socialnämndens beslut § 100 / 2024-06-14 med tjänsteskrivelse
Förslag till "Ett tillgängligt Mjölby – Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030.

Administrativ chef redogör för ärendet.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Omsorgs- och socialnämnden
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2024-08-08
Diarienummer KS/2023:220

Handläggare
Carina Sundstrand Åsman
Telefon 010-234 53 73

Kommunstyrelsen

Ett tillgängligt Mjölby - ny funktionshinderpolitisk plan 2024-2030

Bakgrund

Ett tillgängligt Mjölby – Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030 sammanfattar den inriktning som Mjölby kommun ska arbeta efter för att bli ett tillgängligt samhälle för alla och främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och att erbjuda personer med funktionsnedsättning stöd och service av god kvalitet som bygger på delaktighet, inflytande och respekt. Målsättningen är att funktionsrättsfrågan ska implementeras som en självklar del i alla verksamheter.

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete prioriteras inom åtta områden som har en förankring i lokala styrdokument, värdegrund och Vision 2045.

Sammanfattning

Mjölby kommuns funktionshinderpolitik baseras på internationella, nationella och lokala styrdokument.

Omsorgs- och socialnämnden är dokument- och uppföljningsansvariga för den funktionshinderpolitiska planen och ansvarar för eventuell revidering innan giltighetstiden har gått ut. Planen har utarbetats i samråd med kommunstyrelsens förvaltning, övriga förvaltningar samt med rådet för delaktighet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-08-08
Omsorgs- och socialnämndens beslut § 100 / 2024-06-14 med tjänsteskrivelse
Förslag till "Ett tillgängligt Mjölby – Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030.

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna ny funktionshinderpolitisk plan 2024-2030.

—

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Omsorgs- och socialnämnden
Akten

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-08-08
Diarienummer KS/2023:220

Kommunikation av styrdokumentet

Omsorgs- och socialförvaltningen ansvarar för att delges samtliga nämnder, styrelser och bolag inom Mjölby kommun.

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Kommundirektör

Carina Sundstrand Åsman
Kommunsekreterare

Mjölby kommun, Omsorgs- och socialnämnden 2024-06-14

§ 100

Diarienummer: OSN/2021:193

Ett tillgängligt Mjölby - Funktionshinderpolitisk plan 2024 - 2030

Bakgrund

Ett tillgängligt Mjölby – Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030 sammanfattar den inriktning som Mjölby kommun ska arbeta efter för att bli ett tillgängligt samhälle för alla och främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och att erbjuda personer med funktionsnedsättning stöd och service av god kvalitet som bygger på delaktighet, inflytande och respekt. Målsättningen är att funktionsrättsfrågan ska implementeras som en självklar del i alla verksamheter.

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete prioriteras inom åtta områden som har en förankring i lokala styrdokument, värdegrund och Vision 2045. Dessa områden är bemötande på lika villkor, kommunikation, information och demokratiskt deltagande på lika villkor, fysisk miljö på lika villkor, utbildning på lika villkor, arbete och sysselsättning på lika villkor, kultur och fritid på lika villkor, omsorg och hälsa på lika villkor samt upphandling med fokus tillgänglighet.

Sammanfattning

Mjölby kommuns funktionshinderpolitik baseras på internationella, nationella och lokala styrdokument.

För att förverkliga de övergripande målen ska samtliga verksamheter inom nämnder, styrelser och bolag arbeta med ett funktionshinderperspektiv och aktiviteter kopplade till områdena ska återfinnas i nämndernas, bolagens och styrelsernas verksamhetsplan eller liknande dokument. Respektive verksamhet ansvarar för uppföljning av aktiviteterna och vilka effekter och resultat dessa har givit.

Omsorgs- och socialnämnden är dokument- och uppföljningsansvariga för den funktionshinderpolitiska planen och ansvarar för eventuell revidering innan giltighetstiden har gått ut. Planen har utarbetats i samråd med kommunstyrelsens förvaltning, övriga förvaltningar samt med rådet för delaktighet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Ett tillgängligt Mjölby - funktionshinderpolitisk plan 2024 – 2030, 2024-05-20

Ett tillgängligt Mjölby Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030

Muntlig föredragning av administrativ chef, 2024-06-11

Beslut

1. Omsorgs- och socialnämnden ställer sig bakom förslaget till funktionshinderpolitisk plan.
2. Omsorgs- och socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna funktionshinderpolitisk plan.

Beslutet skickas till

Akten
Kommunstyrelsen

Datum 2024-05-20
Diarienummer OSN/2021:193

Handläggare
Maria Svensson
Telefon 010-234 57 37

Omsorgs- och socialnämnden

Ett tillgängligt Mjölby - funktionshinderpolitisk plan 2024 - 2030

Bakgrund

Ett tillgängligt Mjölby – Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030 sammanfattar den inriktning som Mjölby kommun ska arbeta efter för att bli ett tillgängligt samhälle för alla och främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och att erbjuda personer med funktionsnedsättning stöd och service av god kvalitet som bygger på delaktighet, inflytande och respekt. Målsättningen är att funktionsrättsfrågan ska implementeras som en självklar del i alla verksamheter.

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete prioriteras inom åtta områden som har en förankring i lokala styrdokument, värdegrund och Vision 2045. Dessa områden är bemötande på lika villkor, kommunikation, information och demokratiskt deltagande på lika villkor, fysisk miljö på lika villkor, utbildning på lika villkor, arbete och sysselsättning på lika villkor, kultur och fritid på lika villkor, omsorg och hälsa på lika villkor samt upphandling med fokus tillgänglighet.

Sammanfattning

Mjölby kommuns funktionshinderpolitik baseras på internationella, nationella och lokala styrdokument.

För att förverkliga de övergripande målen ska samtliga verksamheter inom nämnder, styrelser och bolag arbeta med ett funktionshinderperspektiv och aktiviteter kopplade till områdena ska återfinnas i nämndernas, bolagens och styrelsernas verksamhetsplan eller liknande dokument. Respektive verksamhet ansvarar för uppföljning av aktiviteterna och vilka effekter och resultat dessa har givit.

Omsorgs- och socialnämnden är dokument- och uppföljningsansvariga för den funktionshinderpolitiska planen och ansvarar för eventuell revidering innan giltighetstiden har gått ut. Planen har utarbetats i samråd med kommunstyrelsens förvaltning, övriga förvaltningar samt med rådet för delaktighet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Ett tillgängligt Mjölby - funktionshinderpolitisk plan 2024 – 2030, 2024-05-20

Ett tillgängligt Mjölby Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030

Muntlig föredragning av administrativ chef, 2024-06-11

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-05-20
Diarienummer OSN/2021:193

Omsorgs- och socialförvaltningens förslag till beslut

1. Omsorgs- och socialnämnden ställer sig bakom förslaget till funktionshinderpolitisk plan.
2. Omsorgs- och socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna funktionshinderpolitisk plan.

Beslutet skickas till
Akten, kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Mjölby kommuns handikappolitiska plan fastställdes år 2002, kommunstyrelsen beslutade 2012 att planen skulle revideras. Arbetet med revideringen avstannade av olika anledningar och kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 26 februari 2014 att ge kommundirektören i uppdrag att ta fram en funktionshinderpolitisk strategi. Arbetet har sedan delegerats till omsorgs- och socialförvaltningen som har arbetat fram ett förslag till en funktionshinderpolitisk plan för perioden 2024 – 2030.

Omsorgs- och socialnämnden är dokument- och uppföljningsansvariga för den funktionshinderpolitiska planen och ansvarar för eventuell revidering innan giltighetstiden har gått ut.

Planen har utarbetats i samråd med kommunstyrelsens förvaltning, övriga förvaltningar samt med rådet för delaktighet.

Utgångspunkter

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete utgår ifrån nationellt mål och inriktning för funktionshinderpolitiken samt FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Det nationella funktionshinderperspektivet är centralt för kommunens arbete och innebär att tillämpa principen om universell utformning, identifiera och åtgärda brister i tillgänglighet, tillhandahålla individuella stöd och lösningar samt att förebygga och motverka diskriminering.

De tre områdena i Vision 2045 livsmiljö, livsvillkor och livskraft samt Mjölby kommuns värdegrund är också ledande i det funktionshinderpolitiska arbetet.

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete prioriteras inom åtta områden som har en förankring i lokala styrdokument, värdegrund och Vision 2045. Dessa åtta områden är bemötande på lika villkor, kommunikation, information och demokratiskt deltagande på lika villkor, fysisk miljö på lika villkor, utbildning på lika villkor, arbete och sysselsättning på lika villkor, kultur och fritid på lika villkor, omsorg och hälsa på lika villkor samt upphandling med fokus tillgänglighet.

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-05-20
Diarienummer OSN/2021:193

Ambitionen är att funktionshinderperspektivet ska avspeglas i kommunfullmäktiges mål till nämnderna, i de nämndspecifika målen, särskilda satsningar och i budgetarbetet samt i verksamhetsplaneringen.

Syfte och mål med det funktionshinderpolitiska arbetet

Mjölby kommun ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och att erbjuda personer med funktionsnedsättning stöd och service av god kvalitet som bygger på delaktighet, inflytande och respekt. Målsättningen är att funktionsrättsfrågan ska implementeras som en självklar del i alla verksamheter.

Planen vänder sig i första hand till tjänstepersoner och förtroendevalda inom Mjölby kommun och styrelser. Dokumentet är utarbetat med avsikt att öka kunskaper om hur kommunens verksamheter ska arbeta för att förverkliga det nationella målet för funktionshinderpolitiken, FN:s konventioner och målen i Agenda 2030.

För att förverkliga de övergripande målen ska samtliga verksamheter inom nämnder, styrelser och bolag arbeta med ett funktionshinderperspektiv och aktiviteter kopplade till områdena ska återfinnas i nämndernas, bolagens och styrelsernas verksamhetsplan eller liknande dokument. Respektive verksamhet ansvarar för uppföljning av aktiviteterna och vilka effekter och resultat dessa har givit.

Disposition

Den funktionshinderpolitiska planen har en disposition som inledningsvis beskriver den övergripande nyttan för kommunens verksamheter, med bland annat syfte och mål. Bakgrunden påvisar utgångspunkterna till att kommunen ska ha ett funktionshinder- och funktionsrättsperspektiv.

Därefter beskrivs de åtta inriktningsområden på lokal nivå som nämnder och styrelser ska utforma och knyta aktiviteter till i sina verksamhetsplaner och styrdokument. Det redogörs även för hur stödet kan utformas till verksamheterna för att implementera den funktionshinderpolitiska planen. Sedan anges ansvar och uppföljning och slutligen definitioner av centrala begrepp inom området samt relevant lagstiftning.

Syfte

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska plan är ett kommunövergripande vägledande styrdokument för arbetet med funktionshinderfrågor. Syftet med planen är att skapa en struktur för uppfyllandet av de nationella målen för funktionshinderpolitiken, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning på lokal nivå kommun samt att bidra till förverkligandet av FN:s Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling samt FN:s konvention om barnets rättigheter.

Planen ska förklara vilka aktiviteter Mjölby kommun ska ha för att alla medborgare ska kunna vara delaktiga och att samhället ska vara tillgängligt för alla. Planen ska skapa en medvetenhet och stimulera till en helhetssyn och ett gemensamt förhållningssätt.

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-05-20
Diarienummer OSN/2021:193

Lagrum

Aktuella lagstiftningar och styrdokument inom området finns angivna i planen.

Finansiering/ekonomiska konsekvenser

De aktiviteter som ska genomföras och eventuella ekonomiska konsekvenser hanteras i respektive verksamhets budgetarbete.

Avstämning mot planer och policys

Ett tillgängligt Mjölby – funktionshinderpolitisk plan 2024-2030 ersätter den handikappolitiska planen från år 2002.

Samråd

Samråd sker kontinuerligt med fackliga representanter.

Beaktande av barnkonventionen

Verksamheterna ska i samtliga relevanta delar genomsyras av ett barnperspektiv, där barnkonventionens princip om barnet som rättighetsbärare respektive där barnets bästa så långt möjligt beaktas.

Kommunikation av styrdokumentet

Kommunikation av planen behöver göras med samtliga nämnder, styrelser och bolag inom Mjölby kommun.

Omsorgs- och socialförvaltningen

Päivi Pannula
Förvaltningschef

Maria Svensson
Administrativ chef

Ett tillgängligt Mjölby-

Funktionshinderpolitisk plan

2024-2030

Beslutad av fullmäktige. 2024-xx-xx/§ xx:

Diarienummer: OSN 2021:193

Dokumentansvarig nämnd: Omsorgs- och socialnämnden

Dokumentansvarig tjänsteperson: Förvaltningschef OSF

Vision Policy Strategi Plan Riktlinje

1. Sammanfattning

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete utgår ifrån nationellt mål och inriktning för funktionshinderpolitiken samt FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vid utformande av det funktionshinderrelaterade arbetet på lokal nivå ska aktiviteter utformas med utgångspunkt från Mjölby kommuns värdegrund och Vision 2045.

Ett tillgängligt Mjölby – Funktionshinderpolitisk plan 2024-2030 sammanfattar den inriktning som Mjölby kommun ska arbeta efter för att bli ett tillgängligt samhälle för alla.

Det nationella funktionshinderperspektivet är centralt för kommunens arbete och innebär att tillämpa principen om universell utformning, identifiera och åtgärda brister i tillgänglighet, tillhandahålla individuella stöd och lösningar samt att förebygga och motverka diskriminering. Vision 2045 och Mjölby kommuns värdegrund är också ledande i det funktionshinderpolitiska arbetet.

2. Inledning

Mjölby ska vara en kommun för alla, oavsett funktionsförmåga. Alla medborgare behövs för att skapa ett hållbart samhälle och alla måste vara delaktiga i de demokratiska processerna. Synen på funktionsrättsfrågorna påverkas starkt av samhällets normer och det krävs ett aktivt arbete för att alla medborgare ska kunna ta del av sina mänskliga rättigheter.

Mjölby kommuns funktionshinderpolitik baseras på internationella, nationella och lokala styrdokument. Det nationella funktionshinderpolitiska målet är att uppnå jämlika levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning, i ett samhälle med mångfald som grund.

Livsvillkoren speglar att frågan om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning behöver genomsyra hela kommunorganisationen. Bristande tillgänglighet är sedan 2014 en diskrimineringsgrund i Diskrimineringslagen. Kraven på tillgänglighet har även stärkts genom EU:s webbtillgänglighetsdirektiv.

Enligt Länsstyrelsernas kartläggning av Funktionshinderpolitiken i kommuner och regioner 2023 framkommer bland annat att kunskapsnivån bland kommuner och regioner har ökat sedan 2018 men att behovet av utbildning och kunskapsstöd vad det gäller det funktionshinderpolitiska området fortsatt är stort.

Planen vänder sig i första hand till tjänstepersoner och förtroendevalda inom Mjölby kommun samt styrelser. Dokumentet är utarbetat med avsikt att öka kunskaper om hur kommunens verksamheter ska arbeta för att förverkliga det nationella målet för funktionshinderpolitiken, FN:s konventioner och målen i Agenda 2030.

Den funktionshinderpolitiska planen har en disposition som initialt beskriver den övergripande nyttan för kommunens verksamheter, med bland annat syfte och mål. En bakgrund ges som ger svar på anledningen till att kommunen ska ha ett funktionshinder- och funktionsrättsperspektiv. Därefter beskrivs de inriktningsområden på lokal nivå som nämnder och styrelser ska utforma och knyta aktiviteter till i sina verksamhetsplaner och styrdokument. Det redogörs även för hur stödet kan utformas till verksamheterna för att implementera den funktionshinderpolitiska planen. Sedan anges ansvar och uppföljning och slutligen definitioner av centrala begrepp inom området samt relevant lagstiftning.

2.1 Syfte och mål

Mjölby kommun ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och att erbjuda personer med funktionsnedsättning stöd och service av god kvalitet som bygger på delaktighet, inflytande och respekt. Målsättningen är att funktionsrättsfrågan ska implementeras som en självklar del i alla verksamheter.

Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska plan är ett kommunövergripande vägledande styrdokument för arbetet med funktionshinderfrågor. Syftet med planen är att skapa en struktur för uppfyllandet av de nationella målen för funktionshinderpolitiken, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning på lokal nivå kommun samt att bidra till förverkligandet av FN:s Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling samt FN:s konvention om barnets rättigheter.

Planen ska förklara vilka aktiviteter Mjölby kommun ska ha för att alla medborgare ska kunna vara delaktiga och att samhället ska vara tillgängligt för alla. Planen ska skapa en medvetenhet och stimulera till en helhetssyn och ett gemensamt förhållningssätt.

2.2 Bakgrund

Mjölby kommuns funktionshinderpolitik baseras på internationella, nationella och lokala styrdokument. Nedan följer en beskrivning av utgångspunkterna för den funktionshinderpolitiska planen.

2.2.1 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Konventionen undertecknades av regeringen 2007 ratificerades 2008 och trädde i kraft 2009. Detta innebar att Sverige har åtagit sig att förverkliga konventionen och dess bestämmelser i sin helhet. Syftet med konventionen är att främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och främja respekten för deras inneboende värde.

Konventionen fokuserar på icke-diskriminering och att det finns nödvändiga åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva självständigt och ta del av medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Stat, kommun och region har ett gemensamt ansvar att följa konventionen. Några av konventionens mer centrala delar och principer handlar om rättskapacitet, tillgänglighet, att leva självständigt, vård och hjälpmedel, delaktighet och brukarinflytande, inkludering i samhället.

2.2.2 FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar och är en del av den internationella folkrätten. Staterna som ratificerat konventionen, däribland Sverige, är skyldiga att göra sitt yttersta för att följa konventionens artiklar. Sedan 2020 är barnkonventionen även svensk lag, och den handlar om alla barns rätt att få sina grundläggande rättigheter och behov tillgodosedda och alla barn ska behandlas med respekt och få komma till tals oavsett bakgrund. Artikel 23 i konventionen berör särskilt tydligt funktionsrättsperspektivet.

- Ett barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet samt möjliggör barnets aktiva deltagande i samhället.
- Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till omvårdnad som är lämpligt med hänsyn till barnets tillstånd och föräldrarnas förhållanden
- Stödet till barnet ska vara kostnadsfritt och syfta till att säkerställa tillgång till exempelvis utbildning, hälso- och sjukvård, rehabilitering, habilitering på ett sätt som bidrar till att barnet integreras i samhället.

2.2.3 Agenda 2030

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en gemensam agenda som inrymmer Globala målen för hållbar utveckling. De 17 globala målen har i sin tur 169 delmål. Agenda 2030 har flera delmål som tydligt pekar ut riktningen i ett antal områden där insatser för personer med funktionsnedsättning särskilt behövs.

GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

Mål 4 - God utbildning för alla: Utrota diskriminering i utbildning.

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt: Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet: Främja social, ekonomisk och politisk inkludering oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung med mera.

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen: Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla.

Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen: Skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld.

2.2.4 Nationellt mål och inriktning för funktionshinderpolitiken

Det nationella målet för funktionshinderpolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt ska personer med funktionsnedsättning ha rätt att vara delaktiga i samhället och kunna leva ett självständigt liv. Stödet till enskilda individer och samhället i stort ska utformas så att personerna kan leva som andra. Målet är att bidra till en ökad jämställdhet. Barn har särskilda rättigheter att komma till tals.

För att nå det nationella målet ska genomförandet av funktionshinderpolitiken inriktas mot de fyra områdena:

- Att tillämpa principen om universell utformning, dvs göra rätt från början
- Att identifiera och åtgärda befintliga brister i tillgängligheten,
- Att tillhandahålla individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och
- att förebygga och motverka diskriminering.

2.2.5 Universell utformning

Principen om universell utformning innebär att samhället formas med medvetenhet om den variation som finns i befolkningen och möjliggör att personer med funktionsnedsättning får en vardag på samma villkor som människor utan funktionsnedsättning.

2.2.6 Brister i tillgängligheten

När det gäller befintliga brister i tillgängligheten behöver verksamheterna systematiskt och långsiktigt identifiera och rätta till brister och hinder i tillgängligheten.

2.2.7 Individuella stöd och lösningar

Individuella stöd och lösningar kan behövas där generella lösningar inte är tillräckligt. Individuella lösningar kan vara hjälpmedel, stöd i skola, ledsagare med mera och ska arbeta mot att säkerställa oberoende, självständighet hos individen och göra det möjligt att vara delaktig i samhället.

2.2.8 Förebygga och motverka diskriminering

Att förebygga och motverka diskriminering och skapa förutsättningar för lika rättigheter och möjligheter är en uppgift som rör oss alla. Diskrimineringslagen ställer krav på att arbetsgivare och utbildningsanordnare ska arbeta med så kallade aktiva åtgärder. Aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och

underlätta för att motverka diskriminering och jobba för allas lika rättigheter och möjligheter.

2.2.9 Mjölby kommuns värdegrund

Värdegrunden vägleder oss i bemötandet av medborgare och kunder, oavsett funktionsförmåga. Värdegrunden består av fyra delar.

Medborgare och kunder i fokus

Vi utgår från medborgarens och kundens behov, önskemål och rätt till delaktighet.

Professionellt bemötande

Vi bemöter medborgare och kunder på ett kompetent och respektfullt sätt.

Samverkan för förbättringar

Vi ser samverkan som en förutsättning för värdeskapande förbättringar.

Kreativt förhållningssätt

Vi är engagerade och modiga. Vi ser utmaningar som möjligheter och fokuserar på resultat.

2.2.10 Vision 2045 för Mjölby kommun

Visionen skildrar hur vi vill att det ska vara i Mjölby kommun år 2045 och är vår ledstjärna som ska inspirera och vägleda oss som lever, bor och verkar här.

Tillsammans skapar vi framtidens hållbara kommun, där livsmiljön, livsvillkoren och livskraften utgör vår gemensamma grund. Visionen beskriver bland annat att Mjölby 2045 ska vara en kommun där vi lever på lika villkor, erbjuder liv med gemenskap och sammanhållning i ett öppet och inkluderande samhälle. Vidare framhålls att det ska vara lätt att få sin röst hörd samt att vi tillsammans i kommunen ska ta ett gemensamt socialt ansvar och kunna erbjuda en likvärdig och jämlik skola. Kommunen ska erbjuda tillgänglighet till naturen, en hållbar och balanserad tillväxt samt att det ska vara lätt förflytta sig.

3. Ett tillgängligt Mjölby

För att förverkliga de övergripande målen ska samtliga verksamheter inom nämnder, styrelser och bolag arbeta med ett funktionshinderperspektiv utifrån den nationella inriktningen. Mjölby kommuns funktionshinderpolitiska arbete prioriteras inom 8 områden som har en förankring i lokala styrdokument, värdegrund och vision 2045. Aktiviteter kopplade till områdena ska återfinnas i nämndernas, bolagens och styrelsernas verksamhetsplan eller liknande dokument.

3.1 Bemötande på lika villkor

Bemötande handlar i grunden om att bli respekterad fullt ut för den man är. I kommunen sker dagligen möten mellan människor och det behövs förståelse för personers olika förutsättningar. Inriktningen ska vara att:

- Mjölby kommun utgår från Medborgarens och kundens behov, önskemål och rätt till delaktighet.
- Mjölby kommuns medarbetare och förtroendevalda har insikt om att personer med funktionsnedsättning har samma rättigheter, grundläggande behov och potentiella möjligheter som andra.
- Mjölby kommun ska öka medvetenheten och kunskapen om personer med funktionsnedsättning bland både anställda samt elever och barn i förskola och skola.

3.2 Kommunikation, information och demokratiskt deltagande på lika villkor

Information och kommunikation i samhället ska vara lätt att läsa, höra och förstå för att kunna leva ett fritt och oberoende liv. Medborgare ska ha lika möjlighet att uttrycka sina synpunkter, delta i val och ha insyn och påverka. Inriktningen ska vara att:

- Mjölby kommuns information och kommunikationskanaler som till exempel informationsmaterial och webbplatser ska vara tillgänglighetsanpassade, enkla och lätta att förstå.
- Mjölby kommun ska utveckla verktyg för att bättre få fram åsikter, erfarenhet och kunskap från personer med funktionsnedsättning.
- Mjölby kommun ska aktivt arbeta för att minska det digitala utanförskapet genom informationsinsatser och riktade insatser till vissa målgrupper.
- Mjölby kommun ska möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att inneha politiska uppdrag samt delta i demokratiska processer.
- Mjölby kommun ska möjliggöra för barn och unga med funktionsnedsättning att uttrycka sina åsikter i alla frågor som berör dem

3.3 Fysisk miljö på lika villkor

Tillgänglighet och fungerande miljö är en grundläggande förutsättning för att kunna vara delaktig i samhället, vara oberoende och delta i olika sammanhang. Inriktningen ska vara att:

- Mjölby kommuns offentliga lokaler och allmänna platser är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- Mjölby kommun ska aktivt arbeta för tillsyn av enkelt avhjälpta hinder och åtgärda tillgänglighetsproblem i offentliga miljöer som torg, parker, lekplatser och gator.
- Mjölby kommun ska vid markexploatering och detaljplanering arbeta för en fysisk miljö för alla Medborgare och vid markanvisning ska motsvarande kvalitetskrav ställas gällande tillgänglighet.

3.4 Utbildning på lika villkor

Alla barn, ungdomar och vuxna ska utifrån sina förutsättningar kunna utveckla sina kunskaper så långt det är möjligt. För vissa elever är särskilt stöd och anpassningar en förutsättning för att kunna ta till sig sin utbildning. Inriktningen ska vara att:

- Mjölby kommun ska aktivt bidra till möjligheten för livslångt lärande under hela livet samt till vuxenutbildning för personer med funktionsnedsättning.
- Mjölby kommun ska arbeta för att elever med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att delta i den ordinarie undervisningen.
- Mjölby kommun ska genom individuella anpassningar och teknik ge möjlighet för alla att delta i undervisningen.

3.5 Arbete och sysselsättning på lika villkor

Arbete och meningsfull sysselsättning är av stor betydelse för individers livskvalitet och möjlighet att vara delaktig i samhället. I ett socialt hållbart samhälle ska målsättningen vara att nå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män. Detta inkluderar ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Det betyder även lika lön för likvärdigt arbete. Inriktningen ska vara att:

- Mjölby kommun ska arbeta för att personer som inte kan ha ett ordinarie arbete i så stor utsträckning som möjligt ska få möjlighet till

annan sysselsättningsform eller daglig verksamhet med meningsfullt och arbetsinriktat innehåll.

- Mjölby kommun som arbetsplats ska vara ett föredöme när det gäller möjligheten för personer med funktionsnedsättning att få ett arbete.
- Mjölby kommuns dagliga verksamhet ska erbjuda en bred verksamhet och hålla hög kvalitet samt arbeta för att personer med funktionsnedsättning kan röra sig mot öppna arbetsmarknaden genom ökning av antalet platser inom näringslivet.

3.6 Kultur och fritid på lika villkor

Alla barn, ungdomar och vuxna ska oavsett funktionsförmåga kunna ta del av kultur-, fritids- och idrottsliv, både som utövare eller åskådare. En meningsfull fritid är viktigt för människors delaktighet i samhällslivet och för hälsa och välbefinnande. Inriktningen ska vara att:

- Mjölby kommun ska arbeta för att alla människor ska kunna ta del av ett rikt och varierat kultur- och fritidsutbud, både som utövare och åskådare.
- Mjölby kommun ska genom särskilda föreningsbidrag stötta aktiviteter och arbeta för att fler aktörer erbjuder riktad verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt inkluderar målgruppen i ordinarie verksamhet.
- Mjölby kommun ska arbeta för ökad tillgänglighet vid fritids-, kultur-, och idrottsanläggningar samt besöksområden i naturen.

3.7 Omsorg och hälsa på lika villkor

Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt till bästa möjliga hälsa och inte utsättas för diskriminering. Inriktningen ska vara att:

- Mjölby kommun ska arbeta för att det finns ett varierat utbud av lämpliga bostäder och boendemiljöer för personer med funktionsnedsättning.
- Mjölby kommun ska genom att motverka isolering och uppmuntra olika former av friskvård, förebygga ohälsa och bidra till god hälsa hos personer med funktionsnedsättning samt erbjuda individuella hjälpmedel och tekniska lösningar för ökad möjlighet till ett mer självständigt liv.
- Mjölby kommun ska erbjuda individuell plan enligt LSS till samtliga som har en LSS-insats, för ökat inflytande och samordning.

3.8 Upphandling med fokus tillgänglighet

Samtliga verksamheter inom kommunen ska i så hög grad som möjligt formulera tillgänglighetskrav vid upphandling. Därigenom ska alla Medborgare i Mjölby Kommun få ökad tillgång till offentliga tjänster, offentliga byggnader, offentlig information samt tjänster inom informations- och kommunikationsteknik.

3.9 Stöd till verksamheterna

Den funktionshinderpolitiska planen ska utgöra ett stöd för nämnder, bolag och styrelser att uppnå de framtagna lokala målen. Följande avsnitt ger stöd i aktiviteter och mål för implementeringen av planen samt i det verksamhetsnära dagliga arbetet.

3.9.1 Aktiviteter och mål för implementering

För att nå uppsatta mål och lyckas med att implementera funktionshinderperspektivet och funktionsrättsfrågan i nämnder och verksamheter, föreslås att följande aktiviteter konkretiseras, genomförs och följs upp. Aktiviteterna formuleras i verksamhetsplanerna på alla nivåer.

3.9.2 Medvetenhet

Den funktionshinderpolitiska planen samt andra styrande dokument (ex digitaliseringsstrategin) ska vara känd hos all personal på arbetsplatsen.

3.9.3 Kunskap

Alla medarbetare, chefer och förtroendevalda ska ha grundläggande och verksamhetsspecifik kunskap om funktionsnedsättningar samt delaktighet- och tillgänglighetskrav.

3.9.4 Beaktande av funktionshinderperspektivet

Det funktionshinderpolitiska arbetet ska beaktas vid framtagande av verksamhetsplaner hos samtliga nämnder, styrelser och bolag. Vid frågor riktade till specifika funktionsnedsättningar där intresseorganisation finns representerad i kommunen ska organisationen rådfrågas.

3.9.5 Verksamhetsnära stöd

För att stötta nämnder, bolag och styrelser i det verksamhetsnära funktionshinderpolitiska arbetet har en checklista och ett utbildningsmaterial utformats. Stödmaterialen finns att hämta på kommunens intranät och hemsida.

3.10 Genomförande och uppföljning

Funktionshinder- och funktionsrättsperspektivet ska utgöra en naturlig del av den ordinarie verksamheten på alla nivåer och ska lyftas vid framtagande av övergripande dokument. Varje år ska nämnder och styrelser konkretisera

arbetet med planens områden och inriktningar genom att bryta ner dessa i konkreta åtgärder i verksamhetsplanen eller dylikt lämpligt dokument. Arbetet med funktionsrätt sker av förvaltningarna i det löpande arbetet och den funktionshinderpolitiska planen ska ses som ett stöd i det arbetet. Samtliga nämnder och styrelser ansvarar för att planera, genomföra och följa upp det funktionshinderpolitiska arbetet inom respektive verksamhetsområde.

4. Ansvar och uppföljning

Omsorgs- och socialförvaltningen ansvarar för den övergripande uppföljningen av planen vilket kommer att ske bland annat genom att undersöka i vilken utsträckning funktionshinderperspektivet finns med i verksamhetsplaneringen. Resultatet av uppföljningen redovisas för kommunstyrelsen samt förmedlas vidare till intresseorganisationer inom området.

Omsorgs- och socialförvaltningen är dokumentansvariga för den funktionshinderpolitiska planen och ansvarar för eventuell revidering innan giltighetstiden har gått ut.

5. Definitioner och lagar

5.1 Definitioner

Nedan följer beskrivningar av centrala begrepp och definitioner som är viktiga för förståelsen av den funktionshinderpolitiska planen:

5.1.1 Delaktighet

Begreppet delaktighet används brett i detta dokument för att beskriva möjligheten för personer med funktionsnedsättning att aktivt kunna medverka i och vara en del av samhället på lika villkor som alla andra. Här avses till exempel demokratisk delaktighet, inflytande i planering, delaktighet i beslut och genomförande av individuellt riktade stöd och lösningar. Ytterligare en aspekt av delaktighet rör möjligheten att kunna delta i en aktivitet eller ett sammanhang.

5.1.2 Tillgänglighet

Tillgänglighet innebär att miljöer och tjänster ska vara tillgängliga för alla människor – även för personer med olika funktionsnedsättningar, oavsett om

det handlar om rörelsenedsättning, hörselskada, synskada eller exempelvis intellektuell funktionsnedsättning. Socialstyrelsen beskriver vikten av att se till miljön inte bara utifrån den fysiska utan även den kognitiva tillgängligheten.

5.1.3 Normer

Normer är oskrivna regler i samhället som vi förhåller oss till. Det skapar ramar för hur vi beter oss och är en förutsättning för att människor ska fungera tillsammans. Ofta är normer något positivt som skapar ordning men vissa normer kan vara negativa och leda till dåligt bemötande och diskriminering.

5.1.4 Diskriminering

Diskriminering innebär att en person blir orättvist behandlad på grund av att åtskillnad görs mellan olika människor. Det kan exempelvis handla om att en person blir utsatt för trakasserier eller blir orättvist behandlad på jobbet, i skolan, i kollektivtrafiken eller i en affär. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering utifrån funktionsnedsättning inom de flesta samhällsområden, exempelvis arbetsliv, utbildning, hälso- och sjukvård, varor, tjänster och bostäder.

Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering och verksamhetsansvariga är skyldiga att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan ta del av en verksamhet.

5.1.5 Funktionshinder

En begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Det vill säga om miljö och omgivning är otillgänglig och hindrar personer från att delta i samhället. Exempel på begränsningar är svårigheter att klara sig själv i vardagen och bristande delaktighet i arbetslivet, sociala relationer, fritids- och kulturaktiviteter, utbildning och i demokratiska processer.

5.1.6 Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning beskrivs av Socialstyrelsen som en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan uppstå till följd av sjukdom eller annat tillstånd eller till följd av en medfödd eller förvärvad skada. Sådana sjukdomar, tillstånd eller skador kan vara bestående eller av övergående natur. En funktionsnedsättning är alltså kopplad till en person och behöver inte innebära ett hinder för delaktighet.

5.1.7 Funktionsrätt

Beskrivning av rätten för en person med funktionsnedsättning till självbestämmande och full delaktighet i samhället. Begreppet flyttar fokus från hinder, tillgänglighet och särskilda lösningar och lyfter istället fram principen om mänskliga rättigheter och vinsterna med ett universellt utformat samhälle.

5.1.8 Funktionshinderperspektivet

En strategi för att riva hinder och för att utforma samhället så att alla kan delta. All planering och allt genomförande utgår från människors olikheter och olika förutsättningar, behov och önskemål. Genom att identifiera och åtgärda hinder

samt integrera funktionshinderperspektivet i verksamheten ökar tillgängligheten. Därmed minskar risken för att det uppstår nya hinder.

5.1.9 Universell utformning

Universell utformning är ett grundläggande perspektiv i Funktionsrättskonventionen och innebär att alla nya tjänster, produkter och miljöer utformas utifrån ett mångfaldsperspektiv. Det handlar om att redan från början skapa inkluderande lösningar och göra samhället så tillgängligt som möjligt.

5.2 Exempel på lagar och styrdokument inom området

- Diskrimineringslagen
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Lag om bostadsanpassningsbidrag
- Boverkets byggregler, Enkelt avhjälpna hinder, Tillgänglighet på allmänna platser,
- Lag om färdtjänst och kollektivtrafiklagen
- Skollagen
- Arbetsmiljölagen
- Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service
- Språklagen
- Mjölby kommuns personalpolitiska program
- Mjölby kommuns riktlinjer mot kränkande handlingar
- Mjölby kommuns riktlinjer för upphandling
- Mjölby kommuns digitaliseringsstrategi

Mjölby kommun
Omsorgs- och socialförvaltningen
Telefon: 010-234 50 00
E-post: social@mjolby.se
Besöksadress: Burensköldsvägen 11

Världsvan
& Hemkär